

Ministerieel ontwerp

van de Bondsregering

Vijftiende verordening betreffende de productveiligheidswet

(Verordening betreffende een verbod op de invoer, het in de handel brengen en het op de markt aanbieden van luchtlantaarns – 15. ProdSV)

A. Probleem en doelstelling

De verordening heeft betrekking op onbemande ballonachtige vliegende armaturen die hete lucht opwekken door open vuur en vrij en ongecontroleerd vliegen. Als gevolg daarvan vormen ze aanzienlijke risico's voor het menselijk lichaam en het leven, evenals voor dieren, planten en materiële activa van aanzienlijke waarde.

Deze vliegende armaturen worden commercieel aangeduid als wenslantaarns, luchtlantaarns of geluksballonnen. In het volgende worden ze aangeduid als luchtlantaarns. Ze bestaan in wezen uit een omgekeerde zak van licht materiaal (bijvoorbeeld tissuepapier), een ring (van hout of metaal) die de onderste opening opent, en een brander (bijvoorbeeld met droge alcohol als brandstof) die aan het midden van de ring is bevestigd. Na verlichting stijgen luchtlantaarns oncontroleerbaar op, omdat ze niet kunnen worden bestuurd. Ze kunnen soms een hoogte van 500 meter bereiken en kunnen, afhankelijk van de windkracht, tot enkele kilometers vanaf het startpunt naar beneden worden gedreven. De brandtijd is tussen de 5 en 20 minuten. Luchtlantaarns zijn verkrijgbaar in verschillende maten. De grootste exemplaren hebben afmetingen tot twee meter hoog en één meter in diameter. Wanneer de hoeveelheid brandstof is uitgeput, zakt de luchtlantaarn naar de grond. Het kan gebeuren dat de luchtlantaarn nog brandt (BR-Drs. 816/09, blz. 21).

Vanwege deze gevaren die kunnen voortvloeien uit luchtlantaarns, heeft de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bondsdag (Pet 1-19-09-712-029156; BT-Drs. 19/24705; BT-Drs. 20/2200, blz. 41) ingestemd met een verzoekschrift dat ook het in de handel brengen van luchtlantaarns wil verbieden. Het verzoekschrift werd veroorzaakt door de brand in Krefeld Zoo, waarbij meer dan 50 dieren werden gedood. Hoewel de federale staten sinds 2009 een verbod hebben ingesteld op het gebruik van lantaarns in overeenstemming met de wetgeving inzake risicopreventie, acht de federale regering het noodzakelijk het op de markt brengen en de levering van luchtlantaarns met een open vuurbron als drijfvermogen en zonder de mogelijkheid van controle te verbieden. Tot nu toe zijn luchtlantaarns gemakkelijk te kopen in online winkels. Het gebruiksverbod wordt vaak niet volledig vermeld op het moment van aankoop door de handelaren. Bovendien gaan eindgebruikers er vaak van uit dat als de aankoop is toegestaan, ook gebruik is toegestaan. In een land dat zo dichtbevolkt is als de Bondsrepubliek Duitsland, vormen deze luchtlantaarns een aanzienlijk potentieel gevaar in de vorm van branden en obstructie van het luchtverkeer dicht bij de grond.

De Duitse Bondsdag heeft ingestemd met de resolutieaanbeveling van de Commissie verzoekschriften (zie volgnummer 1 van het algemene overzicht 705 — document 19/24705; Notulen van de voltallige vergadering 19/199, blz. 27072). Dit verzoekschrift werd naar de federale regering en de staatsparlementen gestuurd om de uitvoering van het verzoekschrift te evalueren en te zoeken naar manieren om de situatie te verhelpen.

B. Oplossing

Op basis van de wet inzake productveiligheid wordt een verordening vastgesteld die de invoering van luchtlantaarns in Duitsland verbiedt, het in de handel brengen in Duitsland en het aanbieden op de Duitse markt. Zo wordt de eerdere tegenstrijdige juridische situatie van rechtmatige voorziening en verwerving enerzijds en onrechtmatig gebruik anderzijds geëlimineerd. Dit voorkomt aanzienlijke risico's voor het lichaam en het leven van mensen, dieren en planten, evenals voor materiële activa van aanzienlijke waarde.

C. Alternatieven

Geen.

D. Budgettaire uitgaven exclusief nalevingskosten

Er zijn geen kosten voor de federale overheid, overheid en gemeenten als gevolg van de uitvoering van de verordening.

E. Nalevingskosten

E.1 Nalevingskosten voor burgers

Voor de burgers wordt geen nalevingslast gecreëerd, noch gewijzigd of afgeschaft.

E.2 Nalevingskosten voor bedrijven

Bedrijven zullen geen nalevingskosten dragen.

Waarvan bureaucratiekosten die voortvloeien uit informatieverplichtingen

Uit deze informatieverplichtingen vloeien geen administratieve kosten voort.

E.3 Nalevingskosten voor de autoriteiten

Overheidsinstanties zullen geen nalevingskosten dragen. Dit valt onder artikel 25, tweede lid, van de productveiligheidswet.

F. Overige kosten

Gevolgen voor de individuele prijzen en het prijsniveau, met name op het niveau van de consumentenprijzen, zijn niet verwacht.

Ministerieel ontwerp van de Bondsregering

15. Verordening inzake de productveiligheidswet

(Verordening betreffende een verbod op de invoer, het in de handel brengen en het op de markt aanbieden van luchtlantaarns – 15. ProdSV)

Gedateerd ...

Op grond van artikel 8, lid 2, van de productveiligheidswet van 27 juli 2021 (Duits staatsblad I, blz. 3146, 3147) besluit de federale regering:

§ 1

Toepassingsgebied

Bij deze verordening wordt het verbod vastgesteld op de invoer, het in de handel brengen en het op de Duitse markt aanbieden van luchtlantaarns.

§ 2

Definitie

(1) Een luchtlantaarn in de zin van deze verordening is een onbemande ballonachtige vliegende lantaarn,

1. Waarvan het drijfvermogen wordt gegenereerd door een open bron van vuur, en
2. Welke vrij vliegt en zonder de mogelijkheid van controle.

De brandstof die als brandbron wordt gebruikt om de brand te verwarmen, kan vast, vloeibaar of gasvormig zijn.

(2) Andere benamingen van een luchtlantaarn, zoals wenslantaarns of geluksballonnen, hebben geen invloed op § 3 van deze verordening.

§ 3

Verbod op invoer, in de handel brengen en op de markt aanbieden

(3) De invoer, het in de handel brengen en het op de Duitse markt aanbieden van luchtlantaarns is verboden.

(4) Wanneer een luchtlantaarn online of via enige andere vorm van verkoop op afstand te koop wordt aangeboden, wordt de luchtlantaarn geacht op de Duitse markt beschikbaar te zijn gesteld indien het aanbod gericht is op eindgebruikers. Een verkoopaanbod wordt geacht aan eindgebruikers te zijn gericht indien de betrokken marktdeelnemer zijn activiteiten in verband met het in de handel brengen of het op enigerlei wijze beschikbaar stellen van luchtlantaarns op enigerlei wijze aan de Bondsrepubliek Duitsland richt.

§ 4

Administratieve overtredingen en strafbare feiten

(5) Een administratieve overtreding in de zin van artikel 28, eerste lid, punt zeven, onder a), van de productveiligheidswet wordt gepleegd door eenieder die opzettelijk of uit onachtzaamheid een luchtlantaarn invoert, in de handel brengt of op de markt aanbiedt in strijd met artikel 3, lid 1.

(6) Degene die voortdurend een opzettelijke handeling als bedoeld in lid 1 herhaalt of het leven of de gezondheid van een ander of buitenlands eigendom van significante waarde in gevaar brengt door een dergelijke opzettelijke handeling, is onderworpen aan vervolging op grond van artikel 29 van de productveiligheidswet.

§ 5

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na de bekendmaking.

Goedgekeurd door de Federale Raad.

Toelichting

A. Algemeen gedeelte

I. Doel en noodzaak van de bepalingen

Luchtlantaarns vormen een hoog risico bij gebruik. Er is een brandgevaar door de ontsteking van de lantaarn bij het opstijgen, zodat omringende personen in gevaar kunnen worden gebracht. Het kan in de lucht branden en crashen tijdens het branden. Andere brandgevaren kunnen worden veroorzaakt door het vallen in een normale brandconditie als gevolg van verlies van drijfvermogen (bijvoorbeeld door een lekkende ballonmehulling), vlucht in een obstakel (bv. bomen, gebouwen; in dit verband: Hogere regionale rechtbank Frankfurt a.M., arrest van 24.7.2015-24 U 108/14; Hogere regionale rechtbank Saarbrücken, arrest van 25. 11. 2015-1 U 437/12; Hogere regionale rechtbank Koblenz, arrest van 15.10.2015-6 U 923/14) of veroorzaakt door gloeiende overblijfselen na "gewone" landing (zie hieronder: Jörg Teumer/Sina Stamm, Vliegende brandstichters — Aansprakelijkheidsrisico's bij het gebruik van "luchtlantaarns", VersR 2009, 1036; zie voor ongevallen: Administratieve rechtbank Düsseldorf, arrest van 5.3.2009-6 K 5937/07. Het BVerwG heeft in zijn arrest van 25 oktober 2017 (dossiernummer 6 C 44/16) duidelijk gemaakt dat, in het geval van ballonachtige vliegende lichten, des te groter het bedreigde rechtsvermogen en des te groter de dreiging van schade in geval van schade waarschijnlijk zullen zijn, hoe minder eisen worden gesteld aan de feitelijke bevindingen in de abstracte risicoprognose. In ieder geval zou het typische risico op het ontstaan van schade het algemene levensrisico aanzienlijk dienen te overschrijden. Luchtlantaarns vormen een aanzienlijk brandgevaar dat het algemene levensrisico overschrijdt door het ontwerp van de lantaarns en de gebruikte materialen. Aan de ene kant is de bron van vuur open, aan de andere kant zijn er geen voorzorgsmaatregelen tegen de verspreiding van vuur naar brandbare voorwerpen. Daarom is het risico op een brand hoog wanneer luchtlantaarns met een open vuurbron ontvlambare voorwerpen raken. Dit brandgevaar is niet beheersbaar omdat het verloop van de vluchten niet betrouwbaar kan worden voorspeld. Luchtlantaarns kunnen niet worden bestuurd, dus ontwijkende manoeuvres zijn onmogelijk. Na de beklimming worden ze volledig blootgesteld aan wind en weer. Vluchtduur, hoogte en route zijn bepalend afhankelijk van de windomstandigheden. Het verloop van de vlucht is onvoorspelbaar, vooral omdat deze ballonachtige vliegende objecten een hoogte van 500 meter kunnen bereiken en tot 20 minuten kunnen vliegen (BR-Drs. 816/09, blz. 21). In het geval van een brand zal het vuur zich vaak ongehinderd kunnen verspreiden, omdat luchtlantaarns, om het gewenste verlichtingseffect te bereiken, 's avonds en 's nachts stijgen en vervolgens mensen, dieren en belangrijke materiële waarden in gevaar brengen op momenten dat mensen slapen of wanneer werk- en bedrijfsruimten en andere voorzieningen niet door mensen worden bezocht.

Er kunnen ook beperkingen zijn aan het luchtverkeer dicht bij de grond of irritatie van automobilisten en andere weggebruikers. Artikel 19, lid 1, punt 2, onder b), van het besluit inzake luchttransport dient ook om gevaren voor het luchtverkeer in de buurt van de grond af te wenden, waardoor het opstijgen van luchtlantaarns bij het vliegveld afhankelijk is van een vergunning.

(zie over het luchtverkeer: "Infoblatt Fluglaternen" van de Duitse luchtverkeersleiding:

https://ais.dfs.de/pilotservice/bnl/leisure/skylantern/pdf/infoblatt_fluglaternen_de.pdf en ballon & lantaarns FAQ).

Natuurlijk is er een bijzonder hoog risico wanneer luchtlantaarns worden gebruikt bij droog weer of na lange perioden van hitte (risico op bosbranden). Daarnaast werden er keer op

keer massastarts gehouden. Met pyrotechnische artikelen kan meestal een verkeerde richting van een raket en ook de ondergang ervan worden waargenomen. Omdat de onbemande ballonachtige raketten een veel breder bereik hebben, is dit hier niet mogelijk.

Het algemene gevaar van luchtlantaarns blijkt uit een groot aantal bekende schadegevallen, meest recentelijk de brand in de Krefeld Zoo tijdens de wisseling van 2019/2020. Meer dan 50 apen, vleerhonden en vogels werden gedood.

Er was een dood op Pinksterzondag 2009; de schade veroorzaakt door branden was regelmatig ernstig.

Ondanks een verbod op gebruik in alle federale staten, vond op oudejaarsavond 2019 een ernstige brand plaats in de Krefeld Zoo. Het is de bedoeling om dergelijke gebeurtenissen te worden voorkomen door het in de handel brengen en het op de markt aanbieden van luchtlantaarns te verbieden.

II. Voornaamste inhoud van het ontwerp

De invoer, het in de handel brengen en het op de Duitse markt aanbieden van onbemande ballonachtige vliegende lichten (luchtlantaarns) is verboden. Dit voorkomt aanzienlijke risico's voor het lichaam en het leven van mens en dier.

III. Alternatieven

Geen.

IV. Regelgevende bevoegdheid

De verordnungsbevoegdheid vloeit voort uit artikel 8, tweede lid, van de productveiligheidswet.

V. Verenigbaarheid met het recht van de Europese Unie en internationale verdragen

Deze verordening is verenigbaar met de wetten van de Europese Unie. De verordening verbiedt de invoer, het in de handel brengen en het aanbieden van ballonachtige vliegende lichten en verlichtingsinrichtingen en is aangemeld als productgerelateerd technisch voorschrift overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en technische voorschriften betreffende de diensten van de informatiemaatschappij, PB L 241 van 17.9.2015, blz. 1. De verordening is verenigbaar met de door de Bondsrepubliek Duitsland gesloten internationale verdragen.

VI. Gevolgen van de wetgeving

1. Wettelijke en administratieve vereenvoudiging

De verordening voorziet niet in een wettelijke of administratieve vereenvoudiging.

2. Duurzaamheidsaspecten

Duurzaamheidsaspecten worden niet beïnvloed door de verordening.

3. Begrotingsuitgaven zonder nalevingskosten

Geen.

4. Nalevingskosten

4.1 Uitvoeringskosten voor burgers

Er zijn geen nalevingskosten voor burgers.

4.2 Nalevingskosten voor de economie

Bedrijven zullen geen nalevingskosten dragen.

4.3 Nalevingskosten voor de autoriteiten

Er zijn geen nalevingskosten voor de federale overheid, de federale staten en de gemeenten. Dit valt al onder artikel 25, tweede lid, van de productveiligheidswet.

5. Andere kosten

Er wordt geen effect verwacht op het prijsniveau, met name het prijsniveau van de consument.

6. Verdere gevolgen van de wetgeving

Voor consumenten hebben de regels geen effect. Er zullen geen gender- en demografische gevolgen of gevolgen zijn voor het behoud en de bevordering van gelijke levensomstandigheden.

VII. Tijdslimiet; Evaluatie

Er wordt geen tijdslimiet of evaluatie van deze verordening overwogen, aangezien het hoge risico op het vrij vliegen van luchtlantaarns met een open vuurbron in de toekomst niet op enige andere wijze dan door een verbod kan worden tegengegaan.

B. Bijzonder gedeelte

Ad § 1 (Toepassingsgebied)

De bepaling definieert het toepassingsgebied.

Ad § 2 (definities)

Ad Paragraaf 1

De beschrijving van de vorm van de luchtlantaarns als "ballonachtig" omvat andere geometrische vormen van de buitenste schaal van de luchtlantaarns. Voor zover bijvoorbeeld een luchtlantaarn met een bedieningsoptie (zoals een snoer) als decoratief voorwerp wordt gebruikt, wordt ervoor gezorgd dat deze bedieningsoptie scheurbestendig en brandbestendig is om verlies van controle te voorkomen. Het bedieningselement is reeds permanent op de luchtlantaarn aangesloten wanneer het op de markt wordt gebracht, zodat het noch loslaat noch afscheurt wanneer het wordt gebruikt zoals bedoeld of op een voorzienbare manier.

Ad paragraaf 2

Luchtlantaarns zijn ook bekend als wenslantaarns, luchtballonnen, Kong-Ming lantaarns, gelukslantaarns, papieren lantaarns, vliegende lantaarns of geluksballonnen, onder anderen. Een andere benaming van de luchtlantaarn doet geen afbreuk aan het invoerverbod, het in de handel brengen en het op de Duitse markt aanbieden.

Ad § 3 (Verbod op invoer, in de handel brengen en op de markt aanbieden)

Ad Paragraaf 1

De bepaling regelt het invoerverbod in de zin van artikel 2, lid 9, van de productveiligheidswet, het in de handel brengen in de zin van artikel 2, lid 16, van de productveiligheidswet en het ter beschikking stellen in de zin van artikel 2, lid 4, van de productveiligheidswet van kant-en-klare luchtlantaarns op de Duitse markt.

Ad paragraaf 2

Lid 2 verwijst naar de definitie van verkoop op afstand in artikel 6 van Verordening (EU) 2019/1020. Artikel 6 van Verordening (EU) 2019/1020 is gericht op het aanbod aan eindgebruikers. Artikel 3, lid 21, van Verordening (EU) 2019/1020 bepaalt: "een in de Unie verblijvende of gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die hetzij als consument, buiten zijn bedrijfs- of beroepsactiviteit, hetzij als professionele eindgebruiker bij zijn industriële activiteiten of beroepsactiviteiten, een product ter beschikking is gesteld". Deze definitie is ook van toepassing op producten uit hoofde van de productveiligheidswet via artikel 2, zin 2, van de wet betreffende markttoezicht en is ruimer dan het begrip van consument. De formulering zorgt ervoor dat het aanbod ook niet aan eindgebruikers mag worden gericht. Daarnaast is de vergunningsgrondslag van artikel 8, tweede lid, van de productveiligheidswet niet alleen gericht op consumentenproducten, maar op producten in het algemeen.

Ad § 4 (regelgevingsdelicten en strafbare feiten)

De verordening regelt administratieve en strafbare feiten.

Ad § 5 (Inwerkingtreding)

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van de verordening.